

Selskabet for Samtidshistorisk Forskning

Referat af generalforsamlingen 2. februar 2007

1. Valg af dirigent.

Poul Villaume valgtes.

2. Formandens beretning.

Carsten Due-Nielsen redegjorde for aktiviteterne i det forløbne år. Der havde ikke været nogen møder siden sidste årsmøde med temaet Besættelsestiden, dens forudsætninger og eftervirkninger.

Selskabet var ikke som ved tidligere lejligheder blevet spurgt vedr. ændringer af arkivloven, men næstformanden, Poul Villaume, havde på vegne af Saxo-Instituttet, KU, nået at afgive en udtalelse inden udløbet af den korte frist. PV oplyste, at han havde udtrykt tilfredshed med den tiltrængte liberalisering og forenkling af nogle af tilgængelighedsreglerne, men bekymring over mulighederne for adgangen til stramninger under henvisning til den aktuelle terrortrussel. Desuden havde PV igen gjort opmærksom på mindretallets ikke gennemførte forslag i arkivlovsarbejdsgruppen fra 2001, bl.a. om et uafhængigt ankenævn, screeningsnævn, og opstramning og harmonisering af regler.

Formanden redegjorde dernæst for udviklingen i forbindelse med forslaget fra sidste årsmøde om at sende en udtalelse vedr. tendensen til stadig flere særbevillinger til bestemte områder og i særligt regi inden for det samtidshistoriske forskningsfelt, senest bevillingen af 10 mio. kr. til forskning i emner inden for Den kolde Krigs historie.

Bestyrelsen havde 8. februar 2006 dels udsendt en udtalelse til offentligheden, dels havde CDN og PV skrevet et brev til Videnskabsministeren, der på den ene side udtrykte tilfredshed med flere midler til forskning i den kolde krig, på den anden side advarede mod den stigende tendens til politisk styring af emner (manglende armslængde) og bevilling via små kasser eller institutioner, hvorved den frie og åbne forskning, der kunne sikres ved bevilling via forskningsråd, universiteter mv., fik en relativt mindre rolle i den samtidshistoriske forskning. Vi gjorde også opmærksom på, at ministeriet åbenbart ikke havde taget hensyn til de forslag til bevillingens benyttelse, som allerede var fremkommet fra forskerside. Endelig bemærkede vi, at der var sket forskellige ændringer i ministeriets udtalelser om sagen fra november 2005 til januar 2006, og da sagen nu var overdraget til Forsvarsministeriet, udtrykte vi ønske om, at Videnskabsministeriet vendte tilbage til den oprindelige idé om øgede bevillinger til fri og bred forskning på området. SSFs henvendelser, der var udsendt til medlemmerne, var bl.a. blevet omtalt i pressen og drøftet i Folketingets forskningsudvalg.

Helge Sander havde svaret 24. marts 2006, venligt og imødekommende i formen, reelt en afvisning af de fleste af bekymringerne – men dog måske potentielt nyttigt ved understregningen af, at de sædvanlige principper gjaldt for denne særlige bevilling. Sander skrev bl.a., at det påtænkte center ville være organisatorisk og ledelsesmæssigt uafhængigt af ministeriet, dets bestyrelse ville få den

fulde beslutningskompetence, opslag ville være åbne. Mht. det udpegede emneområde, gjaldt det iflg. ministeren, at alle strategiske forskningsprogrammer har emneområder fastsat af Folketinget, men at indholdsudfyldelsen mht. metoder og resultater her var overladt til forskerne. Der var endelig tale om en ekstrabevilling, som ikke gik fra eksisterende bevillingsrammer.

Sagen blev senere drøftet i Folketinget i forbindelse med et forslag fra oppositionen om et nordisk koldkrigscenter med en samlet bevilling på 30 mio. kr. Dette forslag blev ikke vedtaget, og regeringen fastholdt sit forslag fra finanslovsforliget i november 2005 med Dansk Folkeparti.

Dermed var SSFs rolle foreløbig udspillet. Men som en udløber af bestræbelserne for at sikre en andel af de bevilgede 10 mio. kr. til en bredere forskergruppe blev der i forsommeren oprettet et Center for Koldkrigsstudier ved Syddansk Universitet. I dets regi er der i januar 2007 gennemført et større seminar om Den kolde Krig.

Sagen med Center for Koldkrigsforskning havde imidlertid fået et efterspil for CDN, idet han efter sagens behandling i Folketinget af forsvarsministeren var blevet opfordret til at indtræde i de nye centers bestyrelse. Det havde CDN efter nogen overvejelse accepteret, dog under henvisning til Helge Sanders brev og med understregning af, at forudsætningen var en fuldstændig uafhængighed af politisk indblanding i centerets virke. En bestyrelse med 3 historikere og 2 statskundskabsfolk var i løbet af sommeren 2006 blevet sammensat, den havde opstillet vedtægter og opslået og besat stillingen som centerleder. Men processen havde af administrative grunde været meget langvarig, og først pr. 1. februar 2007 var stillingen som centerleder blevet besat med Bent Jensen - hvilket i forbindelse med BJs offentliggørelse af en artikel i Jyllandsposten 14. januar havde udløst debat om centeret.

På spørgsmål vedr. centerbestyrelsens stilling til den rejste kritik, svarede CDN, at bestyrelsen ikke havde været bekendt med artiklen på forhånd, og den var ikke skrevet som et resultat af centerets virksomhed. Han beklagede, at centerets start langtfra havde været optimal, men håbede, at det kunne gennemføre den endnu ikke i detaljer planlagte forskning med et tilfredsstillende resultat.

Beretningen blev godkendt.

3. Kassererens beretning.

CDN fremlagde regnskabet for 2006, der blev omdelt. Det udviste for første gang i flere år et lille overskud, som dog skyldtes, at betalingen fra DIIS for deltagelsen i mødet om DIIS-rapporten i september 2005 først var indgået i januar 2006. Når der ikke havde været råd til at afholde flere møder i 2006, var årsagen, at Videnskabernes Selskab ved årsskiftet 2005/2006 havde øget prisen for lokaler mv. til omtrent det dobbelte. Man måtte derfor nok indstille sig på, at med mindre SSF fik andre midler til rådighed, måtte man afholde møderne på universiteterne.

Regnskabet godkendtes.

4. Kontingent for 2007

Kassereren foreslog uændret 150 kr. Det vedtoges.

5. Valg af bestyrelsesmedlemmer.

Flemming Just ønskede at trække sig tilbage sfa. overgang til nye funktioner. I hans sted blev foreslået Nils Arne Sørensen med Klaus Petersen som suppleant. De valgtes. Bestyrelsen består herefter af Carsten Due-Nielsen, Poul Villaume, Thorsten Borring Olesen, Mogens Rüdiger og Nils Arne Sørensen med Klaus Petersen som suppleant.

6. Valg af revisorer.

Karl Christian Lammers og Niels Wium Olesen genvalgtes.

7. Forslag til aktiviteter.

Formanden oplæste et udvalg af tidligere nævnte emner for møder (Religion og politik; Globalisering og ytringsfrihed; Tyskland og Norden; De mindre, østeuropæiske lande; Moderne krig; Kulturhistoriske vinkler på Danmarks historie, PET-Kommissionens rapport). Flere af disse emner kommenteredes. Således støttede PV og NWO tanken om mere kulturhistorisk orienterede emner, f.eks. med udgangspunkt i Anette Warrings igangværende projekt. TBO foreslog Danmarks nyere økonomiske historie med udgangspunkt i det endnu ikke afsluttede firebindsværk. Carl Otto Brix nævnte som en mulighed Bent Jensens løbende resultater, og TBO foreslog som tema Public History and the Use of History med udenlandsk deltagelse. Nikolaj Petersen og flere andre talte for et større arrangement i tilknytning til udsendelsen af PET-Kommissionens rapport f.eks. i 1-2 måneders afstand. Det forlød, at rapporten antagelig først kunne ventes færdig i 2008.

Kassereren bemærkede, at lavere mødeomkostninger – eller støtte udefra - burde gøre det muligt at afholde to arrangementer pr. år, som i en række tidligere tilfælde. Derved kunne man lettere nå igennem nogle af de mange forslag. Dirigenten konkluderede, at bestyrelsen havde mandat til at arbejde videre med ideerne.

8. Evt.

Intet.

Carsten Due-Nielsen/Poul Villaume